

**UCHWAŁA NR XXV/151/21
RADY GMINY OSTRÓWEK**

z dnia 5 lutego 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ostrówek na lata
2021-2023**

Na podstawie art. 7 ust. 1 i 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U.z 2020 r. poz.713, 1378) oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ostrówek na lata 2021-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ostrówek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Ostrówek

Andrzej Wojewoda

Załącznik do uchwały Nr XXV/151/21

Rady Gminy Ostrówek

z dnia 5 lutego 2021 r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Ostrówek
na lata 2021-2023**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	5
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	6
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE OSTRÓWEK.....	7
2.1. ADRESACI PROGRAMU	8
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
2.2.1. DANE OGÓLNE	8
2.2.2. DEMOGRAFIA.....	9
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	11
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	11
2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE.....	12
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO.....	13
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	13
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY.....	25
2.4. BADANIA ANKIETOWE	28
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.....	28
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH	31
2.5. ANALIZA SWOT	34
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU	38
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE	39
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU.....	39
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	40
4. REALIZACJA PROGRAMU	51
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	51
4.2. FINANSOWANIE.....	51
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	51

WPROWADZENIE

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko, przekazując mu system wartości oraz tradycje.

Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale, niestety, również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy.

Różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości.

Podejmowane działania przyniosą najlepszy efekt, gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne, jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do tej rodziny.

Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinie lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Do zadań własnych gminy należy m.in. tworzenie 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Ostrówek został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostrówku przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821). Program został opracowany na lata 2021-2023, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2017-2019.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1740) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1320) tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) normuje problematykę zawierania i ustawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet..

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przystosowania nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Ostrówek będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 821);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507. z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 326 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wieluńskim na lata 2014-2021;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ostrówek na lata 2021-2026.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE OSTRÓWEK

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Ostrówek została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych.

Do analizy przedłożono 16 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 4 ankiety wypełnione przez pedagogów lub dyrektorów z placówek oświatowych.

W ankiecie wzięło udział 75% kobiet i 25% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat i 46-55 lat (po 31%). Mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat (19%) i poniżej 20 lat (13%) oraz osoby w wieku powyżej 65 lat (6%). Wśród respondentów ankiety nie znaleźli się uczestnicy w wieku 20-25 lat i 56-65 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 44% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym (31%), średnim (19%) i podstawowym (6%).

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 56% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Ostrówek od urodzenia, a 44% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 10 do 34 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
16	kobiety (75%)	36-45 lat (31%)	od urodzenia (56%)	wyższe (44%)
		46-55 lat (31%)		zasadnicze zawodowe (31%)
		26-35 lat (19%)	od 10 do 34 lat (44%)	średnie (19%)
	poniżej 20 lat (13%)	podstawowe (6%)		
	powyżej 65 lat (6%)			

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”, a także ocenę poprzednio realizowanego programu.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ostrówek na lata 2021-2023 są rodziny zamieszkujące teren gminy Ostrówek, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina wiejska Ostrówek położona jest w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego, w obrębie północnej części powiatu wieluńskiego. Zajmuje powierzchnię 101,38 km² i jest jedną z dziesięciu powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy sąsiaduje administracyjnie z następującymi gminami: Konopnica, Osjaków Wieluń, Czarnożyły, Lututów (powiat wierszowski) i Złoczew (powiat sieradzki). Siedziba władz gminy znajduje się w Ostrówku. W ramach struktury administracyjnej jej terytorium obejmuje swoim obszarem 13 sołectw – Bolków, Dębiec, Dymek, Janów, Milejów, Niemierzyn, Nietuszyna, Okalew, Ostrówek, Rudlice, Skrzywno, Wielgie i Wola Rudlicka. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest sołectwo Skrzywno (755 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Dębiec (128 osób).

Przez gminę przebiega droga krajowa nr 45 (Złoczew – Wieluń – Opole) oraz droga wojewódzka nr 481 (Łask – Widawa – Widoradz Główny). W pobliżu gminy (na niewielkim odcinku na obszarze gminy) przebiega trasa o znaczeniu międzyregionalnym – droga ekspresowa S8, ze zjazdem w Złoczewie. Długość dróg publicznych w gminie wynosi ogółem 57,40 km (w tym drogi gminne 40,0 km).

Spośród funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych najwięcej działa w takich branżach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy (88), budownictwo (49), działalność niesklasyfikowana (26) i przetwórstwo przemysłowe (24).

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Ostrówek jest zróżnicowany. Bardzo dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa, która zaopatruje w wodę blisko 88% mieszkańców. Dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych wymaga sieć kanalizacyjna, do której dostęp posiada tylko 10% mieszkańców. Gmina posiada 1 mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków, zlokalizowaną w miejscowości Rudlice. W gminie brakuje sieci gazociągowej, z której mogłaby korzystać lokalna ludność. W latach 2017-2019 w gminie Ostrówek zrealizowano m.in. takie inwestycje, jak: budowa wodociągu Skrzywno-Sachalin, przebudowa drogi powiatowej Skrzywno – Niemierzyn, budowa dróg w miejscowościach: Janów, Skrzywno – Zapowiednik (w kierunku Gromadziec), Okalew Podbór i Bolków, budowa chodnika do Rudlic, budowa oczyszczalni kolektorowej Rudlice – Bolków.

Sieć placówek opiekuńczo-wychowawczych, wychowania przedszkolnego i oświatowych w gminie to: 1 przedszkole, 3 oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz 4 szkoły podstawowe. W roku szkolnym 2019/2020 do przedszkola uczęszczało 74 dzieci, do oddziałów przedszkolnych 48 dzieci, a do szkół podstawowych 341 uczniów. Działalnością kulturalną w gminie zajmują się Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury i Sportu, Gminna Biblioteka Publiczna w Ostrówku wraz filią w Wielgiem oraz bibliotekami szkolnymi, a także 2 świetlice wiejskie. Zadania ochrony zdrowia w gminie realizują 2 Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, na jej terenie funkcjonuje 1 apteka.

Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie służą 4 obiekty: 2 pełnowymiarowe, wielofunkcyjne boiska sportowe, boisko do siatkówki, boisko sportowe oraz kompleks rekreacyjny z ekomuzeum i arboretum, a także boiska i sale gimnastyczne w szkołach oraz place zabaw i siłownie zewnętrzne. Na terenie gminy zarejestrowane są 2 uczniowskie kluby sportowe: Uczniowski Klub Sportowy „UKS Ostrówek” oraz Uczniowski Młodzieżowy Klub Sportowy UMKS „Ostrowia”. Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. gmina Ostrówek liczyła 4 498 mieszkańców, w tym 2 278 kobiet, które stanowiły 50,64% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła w przybliżeniu 44 osoby na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	818	814	804
udział w liczbie mieszkańców	18,0%	17,9%	17,9%
liczba osób w wieku produkcyjnym	2 884	2 842	2 787
udział w liczbie mieszkańców	63,4%	62,5%	62,0%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	846	889	907
udział w liczbie mieszkańców	18,6%	19,6%	20,2%
liczba mieszkańców ogółem	4 548	4 545	4 498

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy spadała, zmniejszała się także liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym, natomiast liczba najstarszych mieszkańców gminy z roku na rok wzrastała. W latach 2017-2019 udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności utrzymywał się takim samym poziomie i wynosił odpowiednio: 18,0%, 17,9% i 17,9%, udział osób w wieku produkcyjnym zmniejszał się (63,4%, 62,5%, i 62,0%), zaś udział osób w wieku poprodukcyjnym w tych latach systematycznie wzrastał (18,6%, 19,6% i 20,2%). Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Ostrówek przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń	48	42	40
liczba zgonów	75	67	75
przyrost naturalny	-27	-25	-35

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
zameldowania spoza gminy	52	63	44
wymeldowania poza gminę	153	171	154
saldo migracji ogółem	-101	-108	-110

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

W analizowanym okresie liczba urodzeń w gminie malała, natomiast liczba zgonów ulegała wahaniom. W latach 2017-2019 w każdym kolejnym roku analizy liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc ujemny. Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. W rozpatrywanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji w latach 2017-2019 zwiększało się i było stale ujemne.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W latach 2017-2019 gmina Ostrówek nie posiadała w swoich zasobach mieszkań komunalnych, nie dysponowała także lokalami socjalnymi. Jeśli chodzi o ogólną liczbę mieszkań, to w 2019 r. w gminie znajdowały się 1 473 lokale o łącznej powierzchni 133 687 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 90,76 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę wynosiła 29,80 m². Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkań	1 451	1 464	1 473
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	129 459	132 040	133 687
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	89,22	90,19	90,76
przeciętna pow. użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	28,60	29,20	29,80

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Ostrówek tej formy pomocy udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2017-2019 dodatków mieszkaniowych w gminie Ostrówek nie przyznawano.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu w latach 2017-2019 liczba osób bezrobotnych w gminie zmniejszała się z roku na rok: 139 osób na koniec 2017 roku, 115 osób na koniec roku następnego, 106 osób na koniec roku 2019. Udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym także spadał. W latach 2017-2019 r. wśród pozostających bez pracy osób większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła odpowiednio: 72 (w stosunku do 67 mężczyzn) na koniec 2017 r., 71 (w stosunku do 44 mężczyzn) na koniec 2018 r. i 54 (w stosunku do 52 mężczyzn) na koniec 2019 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku produkcyjnym	2 884	2 842	2 787
liczba bezrobotnych w gminie	139	115	106
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	4,82%	4,05%	3,80%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	72	71	54

udział kobiet w liczbie bezrobotnych	51,80%	61,74%	50,94%
--------------------------------------	--------	--------	--------

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu.

Przedstawione w kolejnej tabeli informacje odnoszą się do stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie wieluńskim, województwie łódzkim i w kraju.

Tabela 7. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie wieluńskim	7,2%	6,5%	5,8%
stopa bezrobocia w województwie łódzkim	6,8%	6,1%	5,4%
stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2017-2019 powiat wieluński charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa łódzkiego, jak i w stosunku do kraju stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Komisariat Policji w Osjakowie, w 2019 r. na terenie gminy Ostrówek stwierdzono 16 przestępstw przeciwko rodzinie i opiece.

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Osjakowie przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskich Kart”. W rozpatrywanym okresie ich liczba ulegała wahaniom, osiągając najwyższy poziom w 2019 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2017-2019

rok	liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	w tym liczba NK sporządzonych przez Policję
2017	5	5
2018	3	3
2019	6	6

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

Według danych I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Wieluniu w 2019 r. prowadzono 13 postępowań wykonawczych, w tym 10 dozorów kuratora dla osób dorosłych oraz 3 nadzory kuratora rodzinnego – 2 w sprawach opiekuńczych i 1 w sprawie dotyczącej nadużywania alkoholu.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy Ostrówek oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku do realizacji swoich zadań zatrudniał 6 osób, w tym: kadra kierownicza – 1, pracownicy socjalni – 3, pozostali pracownicy – 2. W 2019 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 499 mieszkańców gminy Ostrówek. Tym samym wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną był spełniony.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na świadczenia z pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 przeznaczył środki finansowe, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	6 214 349,75	6 111 270,87	6 770 734,83
w tym na świadczenia pomocy społecznej	4 176 785,60	4 113 375,82	4 840 432,30
w tym na świadczenia rodzinne	2 037 564,15	1 997 895,05	1 930 302,53
na zadania własne gminy	733 344,45	777 039,45	836 807,69
na zadania zlecone gminie	5 481 005,30	5 334 231,42	5 933 927,14

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 10. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	219	205	201
liczba rodzin	129	119	134
liczba osób w rodzinach	391	343	386
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	8,60%	7,55%	8,58%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2017-2019 ulegała wahaniom, najwyższy poziom osiągając w 2017 r. Analogicznie wypadał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy.

Tabela 11. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	45	6	2	154	27	6
bezdomność	0	0	0	0	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	6	5	12	32	26	68
bezrobocie	51	42	41	153	131	116
niepełnosprawność	31	39	39	58	86	81
długotrwała lub ciężka choroba	6	13	9	13	23	14
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	58	45	50	228	185	201
w tym rodziny niepełne	13	12	9	36	36	28
w tym rodziny wielodzietne	14	14	14	82	83	82
przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
alkoholizm	0	2	0	0	2	0
narkomania	0	1	0	0	1	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	2	2	6	2	2
zdarzenie losowe	2	0	0	6	0	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	2	0	0	6	0	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 były: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz bezrobocie. W pierwszym przypadku na przestrzeni rozpatrywanego okresu liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tego powodu ulegała wahaniom, w drugim systematycznie malała. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były niepełnosprawność oraz ubóstwo. Liczba rodzin w przypadku niepełnosprawności utrzymywała się na podobnym poziomie w trakcie rozpatrywanego okresu, natomiast w przypadku ubóstwa w latach 2018-2019 nastąpił wyraźny spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia z tego powodu.

Kolejnymi zauważalnymi powodami przyznawania wsparcia były: wahające się w obu przypadkach pod względem liczby rodzin długotrwała lub ciężka choroba oraz potrzeba ochrony macierzyństwa. Znacznie rzadziej pomoc społeczna trafiała do rodzin, które wymagały takiego wsparcia z powodu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego. Jeszcze mniej, bowiem odnotowano tylko pojedyncze przypadki, było w gminie osób i rodzin, którym należało udzielić pomocy ze względu na alkoholizm,

zdarzenia losowe, klęskę żywiołową lub ekologiczną czy narkomanię. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2017-2019 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 12 Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	83	82	70	80	79	67	215	204	161
rzeczowa	136	124	132	77	66	73	298	265	299
praca socjalna	X	X	X	14	12	16	26	20	29
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	6	5	6	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

W latach 2017-2019 na terenie gminy Ostrówek najwięcej rodzin korzystało z pomocy pieniężnej, głównie w postaci zasiłków, przy czym ich liczba z roku na rok spadała. W mniejszym stopniu mieszkańcom przyznawano pomoc rzeczową, która najczęściej świadczona jest w postaci posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku, a w następnej kolejności wsparcie w formie pracy socjalnej. W przypadku świadczeń rzeczowych liczba rodzin, którym w tym okresie przyznano pomoc, ulegała wahaniom, podobnie wahała się liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci pracy socjalnej.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W latach 2017-2019 kontraktów socjalnych w gminie Ostrówek nie zawierano.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 skorzystało w 2017 r. – 136 dzieci i 25 osób dorosłych, a w 2018 r. – 124 dzieci i 32 osoby dorosłe, zaś z pomocy w postaci posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2019 r. 125 dzieci i 20 osób dorosłych.

GOPS przyznawał także stypendia szkolne, w 2019 r. pomoc materialną o charakterze socjalnym otrzymało 68 uczniów z terenu gminy na kwotę 26 684,80 zł, z czego 21 347,84 zł to środki z budżetu państwa. W analizowanym roku 1 rodzinie wydano decyzję przyznającą zasiłek szkolny ze względu na przejściowo trudną sytuację materialną z powodu zdarzenia losowego.

Ponadto GOPS – w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. W 2019 r. żywność wydano 295 osobom (138 kobietom i 157 mężczyznom) z terenu gminy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził również działania na rzecz osób bezrobotnych. W celu zwiększenia aktywności społecznej i zawodowej w okresie od kwietnia 2019 r. do września 2019 r. skierowano do prac społecznie użytecznych 6 osób z terenu gminy, a na ich wynagrodzenie wydatkowano 6 752 zł.

W latach 2017-2019 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność, utrzymywała się na takim samym poziomie – po 1 dziecku w każdym kolejnym roku. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej rosły na przestrzeni analizowanego okresu (z 7 200,00 zł w 2017 r. do 7 578,00 w 2019 r.). Dane szczegółowe z uwzględnieniem odpłatności ponoszonej przez gminę w związku z przebywaniem dzieci w pieczy zastępczej oraz funkcjonowaniem rodzin zastępczych prezentuje poniższa tabela.

Tabela 13. Piecza zastępcza w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność	1	1	1
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	7 200,00	7 420,50	7 578,00
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	1	1	1
^{w tym} rodzin zastępczych pełniących obowiązki pogotowia rodzinnego	0	0	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

W analizowanym okresie na terenie gminy funkcjonowała 1 rodzina zastępcza, przy czym nie pełniła ona obowiązków pogotowia rodzinnego.

W latach 2017-2019 wahała się zarówno liczba rodzin, jak i liczba rodzin z dziećmi objętych opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, znacznym wahaniami ulegała także liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dane szczegółowe w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 14. Rodziny objęte opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	143	115	134
^{w tym} nowych w danym roku rodzin objętych opieką ośrodka	10	8	6

liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	79	66	72
^{w tym} nowych w danym roku rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	6	5	4
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	58	15	50
^{w tym} nowych w danym roku rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	5	3	2

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do:

- rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W latach 2017-2019 w GOPS-ie w Ostrówku zatrudniano 1 asystenta rodziny, który sprawował pieczę nad 3 rodzinami dysfunkcyjnymi w każdym roku analizy, pod opieką których pozostawało po 15 dzieci. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	3	3	3
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	15	15	15
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	5 godz. w miesiącu	5 godz. w miesiącu	5 godz. w miesiącu
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	6 724,11	8 613,48	9 898,32

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysądza się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W latach 2017-2019 w gminie Ostrówek takich świadczeń nie przyznawano.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej** przyznawał mieszkańcom gminy świadczenia rodzinne. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019.

Tabela 16. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	1 775 083,95	1 743 336,85	1 674 156,77
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	699	675	1 047

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

Tabela 17. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	5 365	4 861	4 341
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	26	21	16
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	125	109	89
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	268	242	209
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	143	152	168
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	525	463	549
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	898	818	813
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	544	494	528
zasiłek pielęgnacyjny	1 816	1 818	1 746
świadczenie pielęgnacyjne	208	228	196
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	36	32	29
świadczenie rodzicielskie	96	125	99
dodatek dla opiekuna	243	199	191
specjalny zasiłek opiekuńczy	120	79	110
razem	10 413	9 641	9 084

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

W latach 2017-2019 wartość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych zmniejszała się z roku na rok (z 1 775 083,95 zł w 2017 r. do 1 674 156,77 zł w 2019 r.). Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń z każdym rokiem malała (z 5 365 świadczeń w 2017 r. do 4 341 w 2019 r.). Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu samotnego wychowywania dziecka, a także zasiłki pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej były świadczenia alimentacyjne. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 18. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	41	39	37
liczba przyznanych świadczeń	425	398	348
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	148 480	139 770	133 850

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2017-2019 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał mieszkańcom gminy, z roku na rok malała (ze 148 480 zł w 2017 r. do 133 850 zł w 2019 r.), zmniejszała się także liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku realizował Program Rodzina 500+. W ramach tego programu w 2019 r. GOPS wypłacił świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 3 805 507,40 zł. W grudniu 2019 r. prawo do świadczeń posiadało 498 rodzin. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2019 r.

zakres danych	2019
liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia w grudniu 2019	498
wartość (w zł) wypłaconych świadczeń wychowawczych (w sumie)	3 805 507,40

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

Do 30 czerwca 2019 r. świadczenie przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18.

roku życia. Wysokość świadczenia wynosiła 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1 200 zł. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie w tej wysokości przysługuje także na pierwsze dziecko w rodzinie bez względu na osiągnięte dochody.

W latach 2017-2019 r. wydano w gminie w sumie 239 **Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny – Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	84	26	129
liczba rodzin objętych wsparciem	21	5	84
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	54	18	36

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku wypłacał świadczenie „Dobry start”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. W gminie Ostrówek świadczenie to trafiło do 408 wnioskodawców, objęło łącznie 605 dzieci. Ogólna wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 181 500 zł.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Ostrówek w latach 2017-2019.

Tabela 21. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2017-2019

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	22 841,51	20 588,29	17 781,32
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	700,00	992,70	1 500,00
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	0	0
razem	23 541,51	21 580,99	19 581,32

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrówku.

W latach 2017-2019 środki finansowe wydatkowane w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień malały (z 23 541,51 zł w 2017 r. do 19 581,32 zł w 2019 r.). Zmniejszały się także kwoty przeznaczane na walkę z alkoholizmem, natomiast systematycznie rosły środki wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii. W analizowanym okresie nie przeznaczano odrębnych środków na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu z 6 osobami w 2017 r., w 2018 r. z 1 osobą i także z 1 osobą w 2019 r. W rozpatrywanym okresie GKRPA występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 2 osób w 2017 r. i wobec 1 osoby w 2018 r. Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA nie kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 22. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	6	1	1
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	1	0
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrówku.

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie pełni **Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie**. Celem jego działania jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy.

W 2019 r. przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z gminy Ostrówek 6 procedur „Niebieskich Kart” (wszystkie zostały sporządzone przez Policję). W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieską Kartę” zamknięto w 4 rodzinach. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	9	9	9
liczba spotkań ZI w ciągu roku	8	6	4
liczba spotkań grup roboczych	8	6	6
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	5	3	6
w tym sporządzone przez Policję	5	3	6
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych, oświaty i ochrony zdrowia	0	0	0
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	5	3	4
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	0	0	2
liczba spraw sądowych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Ostrówku.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcie z powodu alkoholizmu było niewielkie i dotyczyło 2 rodzin (2 osób w rodzinach) w 2018 r., podobnie nieznaczna była pomoc z powodu narkomanii i dotyczyła 1 osoby w 2018 r. Wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w analizowanym okresie nie przyznawano.

Jednym z działań w zakresie profilaktyki w 2019 r. było prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych wśród dzieci i młodzieży. Wśród uczniów szkół z terenu gminy prowadzono kampanie profilaktyczne, a nauczyciele, członkowie GKRPA i ZI brali udział w szkoleniach profilaktycznych. W placówkach oświatowych na terenie gminy zrealizowano następujące projekty:

- mityng profilaktyczny „Brak nudy – brak uzależnień”,
- projekty profilaktyczne „Stop uzależnieniom! Razem wygrywamy zdrowie” „Jutro jest ...wtedy pochyłisz się nad sobą 2.0”, „Ostatni przystanek – Przegląd Teatrów Profilaktycznych”,
- konkurs plastyczny „Zdrowy styl życia”,
- spotkanie dla uczniów i rodziców z sędzią Anną Marią Wesołowską,
- recital słowno-muzyczny „Wolności oddać nie umiem”,

- warsztaty rzeźbiarskie z programem profilaktycznym,
- warsztaty profilaktyczne „Odłot – dokąd”.

Ponadto w okresie wakacyjnym sfinansowano wycieczki, kolonie i obozy połączone z programami profilaktycznymi dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami patologii społecznych (m.in. dofinansowano wycieczkę do zamku w Tenczynie oraz, wspólnie z Parafią w Ostrówku, sfinansowano pobyt w miejscowości Niechorze dla 31 osób).

Placówki oświatowe z terenu gminy realizowały także programy promujące zdrowy styl życia, m.in. „Dbam o własne ciało, zdrowie, bezpieczeństwo i sprawność fizyczną”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Szkłanka mleka”, „Warzywa i owoce w szkole” oraz „Środa dniem zdrowej żywności”.

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat placówek wychowania przedszkolnego, oświatowych, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy w 2019 r.

Tabela 24. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	4	122	11
w tym przedszkola	1	74	8
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	3	48	3

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

Tabela 25. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli
szkoła podstawowa	4	341	62
szkoła ponadpodstawowa	–	–	–

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

Tabela 26. Placówki kultury w gminie w 2019 r.

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	b.d.	2
świetlice	2	b.d.	1
biblioteki i filie	1 + 1 filia	b.d.	2

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

W ramach zwiększenia dostępności kształcenia dla dzieci niepełnosprawnych 2 dzieci z terenu gminy korzysta z zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz indywidualnego nauczania w domu. Ponadto 7 dzieci z gminy Ostrówek dowożonych było do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Gromadzicach, a 2 dzieci do Szkoły Podstawowej Specjalnej w Wieluniu.

Tabela 27. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2019 r.

rodzaj podmiotu	liczba
liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych	4
liczba klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi)	2
w tym liczba uczniowskich klubów sportowych	2

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

Korzystne warunki przyrodnicze, nieskażone środowisko i wysoki stopień zalesienia sprzyjają rozwojowi różnych form rekreacji i turystyki, zwłaszcza ekoturystyki, agroturystyki i turystyki aktywnej. Przez teren gminy biegnie szlak rowerowy Konopnica – Ostrówek – Skomlin.

Poniższa tabela przedstawia pełną listę podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 28. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu		adres podmiotu
1.	Urząd Gminy Ostrówek		Ostrówek 115, 98-311 Ostrówek
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie		
5.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ostrówku		Ostrówek 94, 98-311 Ostrówek
6.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Czarnożyłach Filia w Ostrówku		Ostrówek 115, 98-311 Ostrówek
7.	Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury i Sportu	Klub Seniora	Ostrówek 94, 98-311 Ostrówek
8.	Gminna Biblioteka Publiczna w Ostrówku		
9.	Gminna Biblioteka Publiczna w Ostrówku filia Wielgie		Wielgie 27, 98-311 Ostrówek
10.	Publiczne Przedszkole w Ostrówku		Ostrówek 95, 98-311 Ostrówek
11.	Szkoła Podstawowa w Ostrówku		
12.	Szkoła Podstawowa w Janowie		Janów 40, 98-311 Ostrówek
13.	Szkoła Podstawowa w Okalewie		Okalew 19, 98-311 Ostrówek
14.	Szkoła Podstawowa w Skrzynnie		Skrzynno 96, 98-311 Ostrówek
15.	Uczniowski Klub Sportowy „UKS Ostrówek”		Ostrówek 95, 98-311 Ostrówek
16.	Klub Sportowy UMKS „Ostrowia”		Ostrówek 165, 98-311 Ostrówek
17.	Dom Pomocy Społecznej w Skrzynnie		Skrzynno 13, 98-311 Ostrówek
18.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrówku		Ostrówek 93, 98-311 Ostrówek
19.	Stowarzyszenie dla osób potrzebujących pomocy „Razem”		Skrzynno 13, 98-311 Ostrówek
20.	Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Gminy Ostrówek – Inicjatywa Społeczna”		Ostrówek 115, 98-311 Ostrówek
21.	Świetlica wiejska w Milejowie		Milejów, 98-311 Ostrówek
22.	Świetlica wiejska w Wielgiem		Wielgie, 98-311 Ostrówek

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

W 2019 r. w gminie Ostrówek funkcjonowała 1 parafia Kościoła rzymskokatolickiego. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 29. Parafie rzymskokatolickie i kościoły na terenie gminy w 2019 r.

dekanat	nazwa parafii	adres
osjakowski	Parafia pw. Przenajświętszej Trójcy	Ostrówek 76, 98-311 Ostrówek

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

Parafia z gminy Ostrówek wchodzi w skład dekanatu osjakowskiego należącego do archidiecezji częstochowskiej. Diecezjalny Referat Duszpasterstwa Rodzin Kurii Biskupiej Archidiecezji Częstochowskiej (al. NMP 54, 42-200 Częstochowa) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. mgr lic. Robert Grohs (e-mail: sekretariat@rodziny.czest.pl, tel. 504 843 975), a diecezjalnej doradczynie życia rodzinnego Teresa Gęsiór (tel. 604 841 625). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają wiedzę, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

Specjalistyczną pomocą rodzinie, małżeństwom i narzeczonym oraz osobom przeżywającym trudności, małżeństwom w kryzysie i rodzinom z trudnościami wychowawczymi służy funkcjonujący w strukturach Referatu Duszpasterstwa Rodzin – Archidiecezjalny Ośrodek Duszpasterstwa Rodzin „Nazaret” w Częstochowie (ul. Krakowska 15/17, tel. 500 843 001, e-mail: sekretariat@nazaret.pro) oraz oddział Ośrodka w Wieluniu, (ul. Augustiańska 8, tel. 502 455 954), którym kieruje ks. kan. mgr lic. Jacek Zieliński.

W prowadzonej przez Ośrodek Poradni Życia Rodzinnego przyjmują (po uzgodnieniu telefonicznym): diecezjalny doradca życia rodzinnego i instruktor naturalnego planowania rodziny, doradcy życia rodzinnego, psychoterapeuci, mediatorzy, psycholodzy i pedagodzy.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Mieszkańców gminy Ostrówek obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR-u w Wieluniu w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 30. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	b.d.	b.d.	b.d.
liczba dzieci z gminy adoptowanych	b.d.	b.d.	b.d.
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	3	3	3
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	3	3	3
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-	0	0	0

wychowawczych			
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	2	2	2
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	1	1	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu.

Z danych przedstawionych przez PCPR w Wieluniu wynika, że w analizowanym okresie w rodzinach zastępczych umieszczono po 3 dzieci w każdym roku analizy i także po 3 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych w trakcie rozpatrywanego okresu. W latach 2017-2019 po 2 rodziny w każdym roku analizy obejmowały opieką dzieci z terenu gminy. Jeśli chodzi o placówki opiekuńczo-wychowawcze, to w rozpatrywanym okresie nie umieszczono tam żadnego dziecka z terenu gminy i także ani jedno dziecko w tych placówkach nie przebywało. Warto dodać, iż w analizowanym okresie usamodzielniono pochodzących z gminy wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych (po 1 wychowanku w 2017 r., 2018 r. i w 2019 r.).

Mieszkańcy gminy Ostrówek korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wieluniu, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności mieszkańcom gminy Ostrówek.

Tabela 31. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy (do 16. roku życia)	b.d.	b.d.	b.d.
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	26	35	43
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	7	11	20
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	13	17	14
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	6	7	9

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wieluniu.

Z przedstawionych danych wynika, iż w analizowanym okresie liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dorosłym mieszkańcom gminy systematycznie rosła (z 26 w 2017 r. do 43 w 2019 r.). Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom gminy z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 32. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	31	39	39
liczba osób łącznie w rodzinach	58	86	81

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wieluniu. W roku szkolnym 2018/2019 realizowała w placówkach oświatowych na terenie gminy Ostrówek następujące projekty:

- warsztaty dla uczniów „Techniki sprawnego uczenia się” – Szkoła Podstawowa w Skrzynnie – 25 uczniów, Szkoła Podstawowa w Janowie – 22 uczniów, Szkoła Podstawowa w Okalewie – 35 uczniów;
- zajęcia dla rodziców „Poprawna komunikacja między rodzicem a dzieckiem” – Szkoła Podstawowa w Skrzynnie – 9 rodziców;
- zajęcia dla rodziców „Praca domowa – zadanie dziecka czy rodzica?” – Szkoła Podstawowa w Skrzynnie – 50 rodziców;
- zajęcia dla uczniów „Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym w relacjach rówieśniczych” – Szkoła Podstawowa w Skrzynnie – 19 uczniów;
- warsztaty dla uczniów „Poznaję siebie, świadomie wybieram” – Szkoła Podstawowa w Ostrówku – 12 uczniów;
- szkolenie „Dzieci potrzebują granic” – Szkoła Podstawowa w Janowie – 5 rodziców oraz dyrektor placówki.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza gminy, świadczących wsparcie ludności z terenu gminy Ostrówek.

Tabela 33. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Ostrówek usytuowane poza gminą

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Śląska 23, 98-300 Wieluń
2.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
3.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	
4.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Śląska 23a, 98-300 Wieluń
5.	Sąd Rejonowy i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Plac Jagielloński 1, 98-300 Wieluń
6.	Komisariat Policji w Osjakowie	ul. Wieluńska 19, 98-320 Osjaków
7.	Powiatowy Urząd Pracy w Wieluniu	ul. Sieradzka 56a, 98-300 Wieluń
8.	Poradnia Zdrowia Psychicznego	ul. Sieradzka 56, 98-300 Wieluń
9.	Caritas Archidiecezji Częstochowskiej	ul. Staszica 5, 42-200 Częstochowa
10.	Archidiecezjalny Ośrodek Duszpasterstwa Rodzin „Nazaret” w Częstochowie oddział Wieluń	ul. Augustiańska 8, 98-300 Wieluń
11.	Dom Pomocy Społecznej w Biskupicach	Biskupice 72, 98-200 Biskupice
12.	Dom Pomocy Społecznej w Sieradzu	ul. Armii Krajowej 34, 98-200 Sieradz
13.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Szkoły Podstawowej i Gimnazjum dla Dzieci Upośledzonych „Infirmeria”	Gromadzice 49, 98-310 Czarnożyły

Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

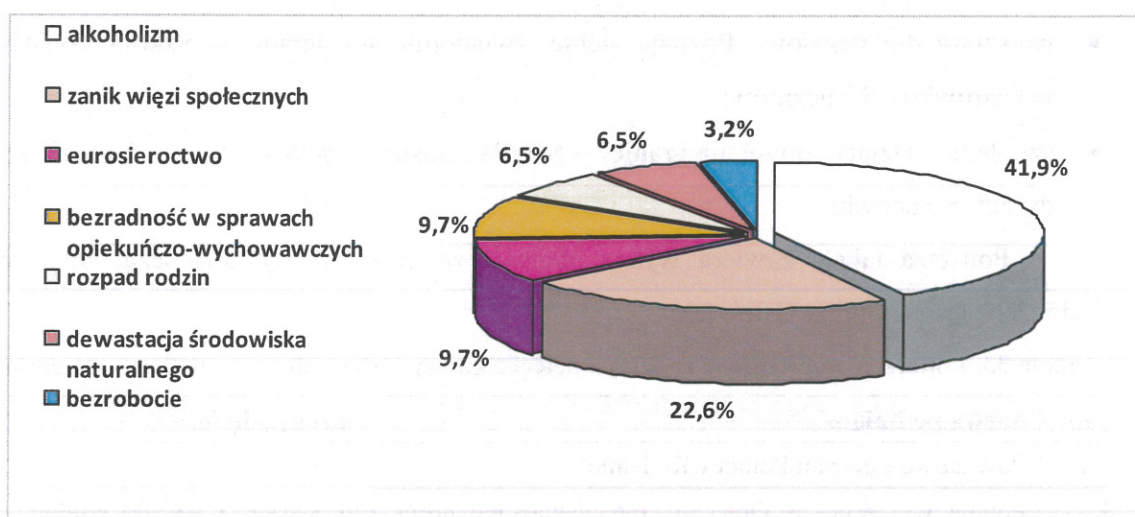
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie gminy.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 16 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?

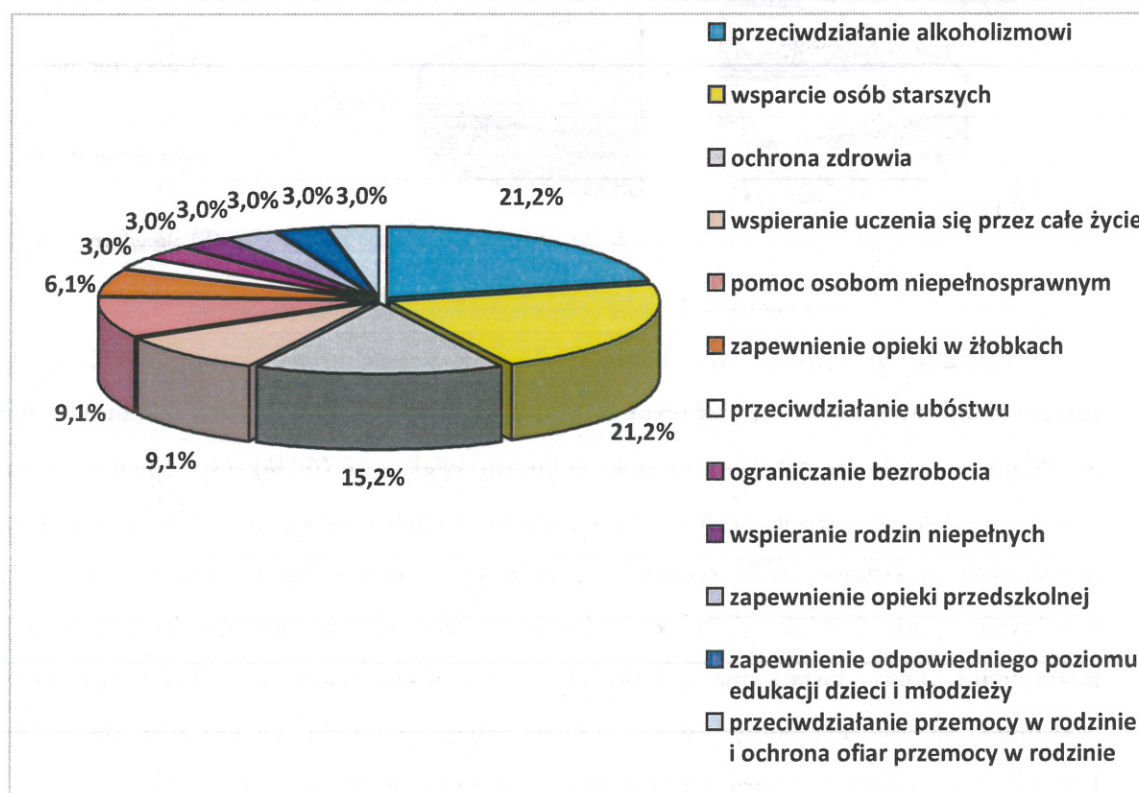
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali alkoholizm (41,9%) i zanik więzi społecznych (22,6%). W dalszej kolejności wymieniali eurosieroctwo i bezradność opiekuńczo-wychowawczą (po 9,7%) oraz rozpad rodzin i dewastację środowiska naturalnego (po 6,5%), a także bezrobocie (3,2%). Szczegółowy rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane na terenie gminy i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. W opinii ankietowanych działania skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najmniej zadowolające przede wszystkim w takich obszarach, jak: przeciwdziałanie alkoholizmowi i wsparcie osób starszych (po 21,2%), ochrona zdrowia (15,2%), wspieranie uczenia się przez całe życie i pomoc osobom niepełnosprawnym (po 9,1%) oraz zapewnienie opieki w żłobkach (6,1%), a także przeciwdziałanie ubóstwu, ograniczanie bezrobocia, wspieranie rodzin niepełnych, zapewnienie opieki przedszkolnej,

zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie (po 3%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

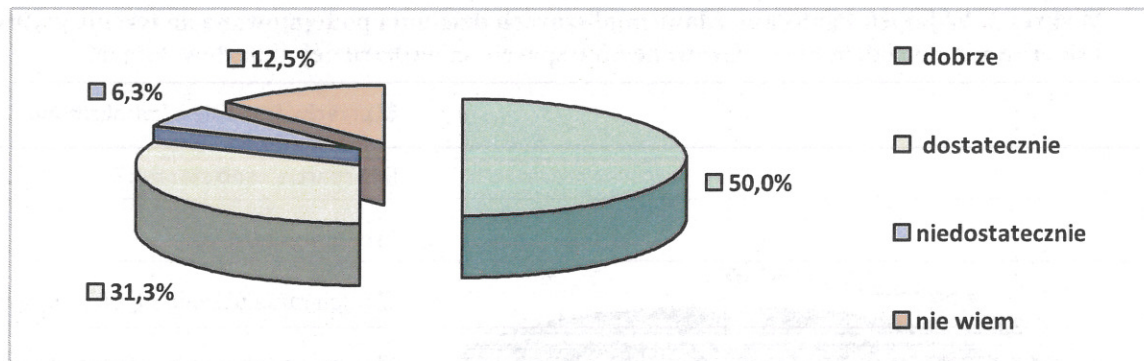
Dane pozyskane z badania ankietowego pozwoliły także poznać opinie mieszkańców gminy na temat oceny oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki w żłobkach. Oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 została oceniona negatywnie. Brak żłobka jest problemem dla połowy respondentów. Prawie 13% badanych potwierdziło, że oferta opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Wysoki odsetek (37,5%) badanych nie potrafił jednak wypowiedzieć się w tej sprawie.

Kwestia opieki przedszkolnej w gminie została oceniona pozytywnie. Zdaniem 50% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednak 12,5% badanych nie podziela tej opinii. Prawie 38% pytanych nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie.

Bardzo pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według połowy badanych jest ona dobra, a kolejne 31,3% ankietowanych uznało ją za dostateczną. Niewiele ponad 6% uczestników badania stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Opinii w tej kwestii

nie przedstawiło 12,5% pytaných. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

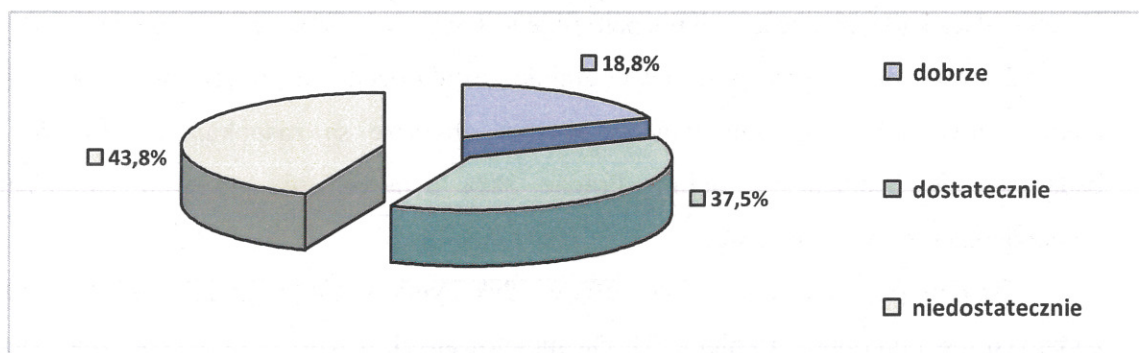

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe uwzględniało również ocenę oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Na pytanie dotyczące atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie większość (60%) respondentów oceniła tę ofertę negatywnie. Jednocześnie jedna trzecia ankietowanych stwierdziła, że jest ona dostateczna, a kolejne 6,7% badanych uznało ją za dobrą. Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to zdecydowana większość uczestników badania oceniła ją pozytywnie. Jako dostateczną uznało ją 73,3% ankietowanych, a 6,7% respondentów przyznało, że jest ona dobra. Jednak 13,3% badanych uważa, że jest ona niedostateczna. Prawie 7% pytaných miało trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

Oferta w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców jest zdaniem 37,5% ankietowanych dostateczna, z kolei 18,8% respondentów stwierdziło, że jest ona dobra. Jednocześnie prawie 44% badanych uznało ją za niedostateczną. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

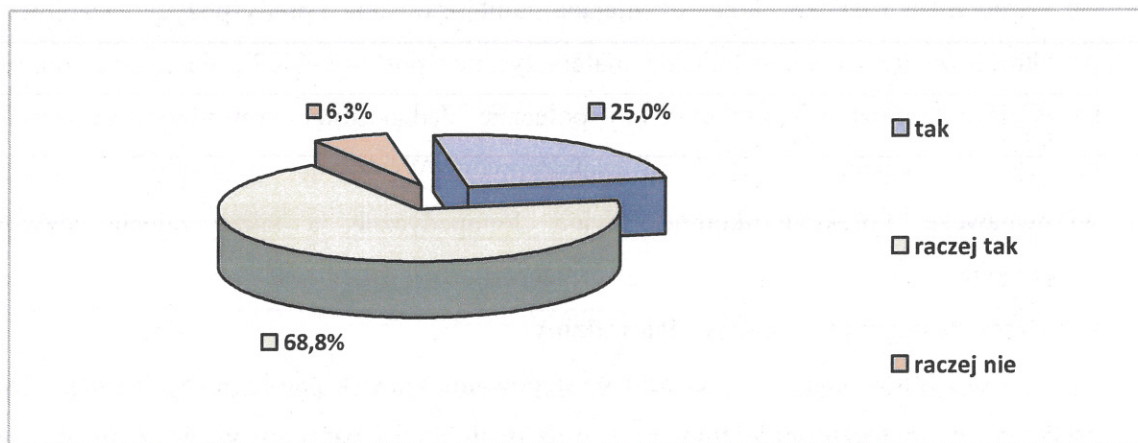
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość (93,8%) respondentów stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Odmienną opinię wyraziło 6,3% badanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w gminie posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, nadto pozwoliło uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkole działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy sytuacji dziecka i rodziny w gminie przedłożono 4 ankiety przekazane z następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Ostrówku (liczba uczniów: 160, liczba nauczycieli: 23),
- Szkoła Podstawowa w Janowie (liczba uczniów: 71, liczba nauczycieli: 11),
- Szkoła Podstawowa w Okalewie (liczba uczniów: 47, liczba nauczycieli: 16),
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Skrzynnie (liczba uczniów: 87, liczba nauczycieli: 17).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie placówki zatrudniają pedagoga, zaś uczniowie 3 szkół mogą skorzystać z porad logopedy. Doradcy zawodowego, psychologa i pielęgniarki nie zatrudnia ani jedna placówka. Uczniowie wszystkich szkół mają możliwość korzystania z Internetu, natomiast dostęp do sali gimnastycznej i boiska sportowego zapewniają 2 szkoły.

Wszystkie placówki z terenu gminy prowadzą dożywianie uczniów; bezpłatne posiłki spożywało w sumie 80 dzieci. W ani jednej ze szkół nie utworzono klas integracyjnych. Wszystkie placówki zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a 3 z nich organizują nauczanie indywidualne.

Wszystkie szkoły z terenu gminy mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich: rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, językowe, techniczne, matematyczne, sportowe (SKS), plastyczne oraz zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne. Jednocześnie prowadzone są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich organizowane są: zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, a także zajęcia rozwijające uzdolnienia.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 34. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych cech		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	1	3	3
sięganie po alkohol	–	–	4
sięganie po narkotyki	–	–	4
niszczenie mienia szkolnego	–	–	4
kradzieże na terenie szkoły	1	2	3
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	1	2	3
udział w grupach negatywnych	–	–	4
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	2	11	2
autoagresja	1	1	3
ucieczki z domu	–	–	4
przestępczość ujawniona	–	–	4
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	1	1	3

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 35. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy

rodzaj zjawiska	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	3
zaniedbanie dziecka	–
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	1
przemoc w rodzinie	–
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów stwierdzono 11 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 3 przypadki palenia papierosów, po 2 przypadki kradzieży na terenie szkoły i dyskryminacji w grupie rówieśniczej oraz po 1 przypadku wymagającym nadzoru kuratora sądowego i autoagresji. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono 3 przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz 1 przypadek uzależnienia.

Przedstawiciele trzech z badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, natomiast jeden respondent taki wzrost zauważył.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to w opinii przedstawicieli trzech badanych placówek taki wzrost w ciągu ostatnich trzech lat nie nastąpił, zaś jeden z ankietowanych nie odniósł się do tej kwestii.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów przybiera różne formy, a przedstawiciele wszystkich ankietowanych placówek uznali ją za zadowalającą.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny została także uznana za zadowalającą. Do podmiotów tych zostały zaliczone: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminna Biblioteka Publiczna, Policja, Sąd Rodzinny i Nieletnich, Sanepid, Caritas, WOŚP, koła gospodyń wiejskich, OSP, Dom Pomocy Społecznej w Skrzynnie, Dom Seniora w Wieluniu, Fundacja „Bezpieczna droga”, Mobilne Centrum Informacji Zawodowej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu, Muzeum Ziemi Wieluńskiej, Biblioteka Pedagogiczna w Wieluniu i Państwowa Straż Pożarna.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin ubogich polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej w postaci stypendiów, dofinansowania do wycieczek, kolonii i imprez szkolnych oraz zwolnieniu z opłat i składek, a także doposażeniu w podręczniki i pomoce szkolne. Placówki zapewniają wsparcie rzeczowe, organizują zbiórki żywności i odzieży, aktywnie uczestniczą także

w ogólnopolskich akcjach charytatywnych, np. „Szlachetna paczka”, „I Ty możesz zostać świętym Mikołajem”.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, terapeutami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z indywidualnych porad i wsparcia pedagogów szkolnych oraz wychowawców, uczestniczą też w zajęciach diagnostyczno-wychowawczych.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, zwiększenia liczby godzin pracy pedagogów szkolnych oraz zatrudnienia w placówkach psychologów i logopedów.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

OBSZAR PROBLEMOWY 1. RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • niezapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • niemonitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną • brak odpowiednio przygotowanej kadry do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • nieinicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • nienasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • niezwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • niewystarczająca, w stosunku do potrzeb

<ul style="list-style-type: none"> • niewzrastająca liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia • niezwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci • zadowalająca oferta opieki przedszkolnej • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji • sytuacja finansowa gminy • nienasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie 	<p>mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • niedostateczna liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • niezmnijające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie
--	---

OBSZAR PROBLEMOWY 2. ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> • nieinicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • niepodejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • nieprowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz nierealizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • brak barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • poprawa stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach • niezwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • niewzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • niezwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • niewzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich • wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziomu bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> • niewzrastające zainteresowanie zdrowym trybem życia wśród mieszkańców

OBSZAR PROBLEMOWY 3. KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia 	<ul style="list-style-type: none"> • nieprowadzenie działań mających na celu

<p>mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • podejmowanie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej 	<p>popularyzowanie wśród mieszkańców gminy informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • niepodejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • nieprowadzenie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczny potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • niezwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • brak zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • niezwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • niezmnijająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • brak środków zewnętrznych pozwalających m.in. na podniesienie skuteczności realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej • niewystarczające zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną

Analiza uwarunkowań dla obszaru *rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie* podkreśla wagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych, analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów oraz zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy, niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej, niedostateczna liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie oraz niezmnijające się społeczne przyzwolenie na

stosowanie przemocy w rodzinie – to kwestie, które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

Analiza uwarunkowań dla obszaru *zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne* wskazuje na przewagę mocnych stron: zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi oraz prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, jak również realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym.

Mimo przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane słabe strony i zagrożenia – nieinicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, niepodejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, nieprowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz nierealizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze, a także niewzrastające zainteresowanie zdrowym trybem życia wśród mieszkańców mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* pokazała przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej oraz dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej oraz prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Jednakże liczne mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi licznych słabych stron oraz dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niedostateczny potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia, niezwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy, brak zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych, niezwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej, niezmnijająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją oraz brak środków zewnętrznych pozwalających m.in. na podniesienie skuteczności realizacji zadań z zakresu

pomocy społecznej, a także niewystarczające zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ostrówek na lata 2021-2023, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 4, co wskazuje na osiągnięcie zaawansowanego stopnia wdrożenia założeń programowych. Uzasadniając przyjętą ocenę podkreślono, że zrealizowano większość założeń programowych, jednak ze względu na brak środków własnych gminy oraz brak wolnych lokali do zagospodarowania nie wszystkie działania udało się przeprowadzić. Najwyżej oceniono wypłatę świadczeń przyznanych rodzinom z dziećmi. Nie udało się zorganizować opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi, a także zagospodarować oraz współfinansować czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Zespół wskazał trudności w realizacji założeń programowych, osiągnięcia, jakie odnotowano, działania, których nie udało się zrealizować oraz przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania.

1. Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- niewystarczające środki finansowe z zasobów własnych gminy.

2. Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- zapewnienie rodzinom pomocy finansowej i usługowej poprzez: udzielenie świadczeń z pomocy społecznej, tj.: zasiłki pieniężne i niepieniężne, np. dożywianie dzieci w szkole,
- udzielanie pomocy z zakresu świadczeń rodzinnych, wychowawczych i funduszu alimentacyjnego,
- kierowanie osób bezrobotnych do prac społecznie użytecznych,
- udzielanie pomocy o charakterze socjalnym dla uczniów (stypendia, zasiłki szkolne),
- udzielanie pomocy żywnościowej (paczki z artykułami spożywczymi),
- zaopatrzenie dzieci i młodzieży w ciepły posiłek w szkole,
- ponoszenie odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- praca asystenta rodziny w rodzinach dysfunkcyjnych.

3. Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- zapewnienie dostępności do poradnictwa specjalistycznego oraz informacji o miejscach pracy.

4. Przedsięwzięcia, które należałyby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- kontynuacja wszystkich świadczeń dla rodzin z dziećmi,
- wdrożenie usług opiekuńczych dla osób starszych w miejscu zamieszkania.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT, jak również wnioski płynące z oceny realizacji założeń poprzednio realizowanego Programu pozwoliły na opracowanie założeń Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ostrówek na lata 2021-2023. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Ostrówek na lata 2021-2023 jest następujący:

**Poprawa kondycji i jakości życia rodzin
zamieszkujących w gminie Ostrówek.**

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: PODNOSZENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ WSPIERANIA RODZINY.					
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty	
Monitorowanie warunków życia, potrzeb i dysfunkcji rodzin zamieszkujących w gminie.	2021-2023	UG RG GOPS GKRPA ZI placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia	- liczba rodzin korzystających z pomocy z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, terapią i mediacją	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin	
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2021-2023	GOPS UG PUP NGOs lokalne media	- liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze społeczno-bytowej	
Udzielanie wsparcia finansowego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz w postaci świadczeń rzeczowych.	2021-2023	GOPS UG	- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin	
Zabezpieczenie potrzeb	2021-2023	GOPS	- liczba dzieci z rodzin	- wyrównywanie szans	

<p>bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p>		<p>UG placówki oświatowe swietlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs</p>	<p>ubogich objętych wsparciem, liczba i rodzaj podjętych działań</p>	<p>edukacyjnych przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich</p>
<p>Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.</p>	<p>2021-2023</p>	<p>GOPS UG PCPR PZP Kościół</p>	<p>- liczba osób i rodzin objętych wsparciem, liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru</p>	<p>- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych</p>
<p>Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.</p>	<p>2021-2023</p>	<p>UG RG GOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościół</p>	<p>- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, rodzaj podejmowanych działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci</p>	<p>- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych</p>

<p>Wspieranie rodzin wielodzietnych.</p>	<p>2021-2023</p>	<p>UG RG GOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo- rekreacyjne NGOs Kościoł</p>	<p>- liczba wydanych Kart Dużej Rodziny - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny</p>	<p>- przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących - podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych</p>
<p>Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.</p>	<p>2021-2023</p>	<p>GOPS PCPR ROPS</p>	<p>- liczba i rodzaj odbytych szkoleń</p>	<p>- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA. - podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem</p>

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2021-2023	UG RG GOPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2021-2023	UG RG placówki oświatowe placówki kultury świetlice	- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2021-2023	UG RG placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2021-2023	placówki oświatowe GKRPA GOPS PPP	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych - liczba uczestników	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2021-2023	UG RG placówki oświatowe NGOs	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia)	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej

Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2021-2023	GOPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<p>oświaty i samorządu lokalnego</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2021-2023	<p>UG RG placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2021-2023	<p>placówki oświatowe placówki kultury GOPS NGOs Kościoł lokalne media</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie kompetencji społecznych - wzmocnienie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY, PRZECIWDZIAŁANIE NIEKORZYSTNYM ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM JEJ PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU.

<p>Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.</p>	<p>2021-2023</p>	<p>UG RG GOPS GKRPA placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP PCPR media lokalne Kościoł</p>	<p>- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami</p>	<p>- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny</p>
<p>Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.</p>	<p>2021-2023</p>	<p>UG RG GOPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoł</p>	<p>- liczba imprez - liczba uczestników</p>	<p>- wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej</p>
<p>Podjęcie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zapobieganie</p>	<p>2021-2023</p>	<p>ZI GKRPA GOPS placówki oświatowe</p>	<p>- liczba procedur Niebieska Karta - liczba osób i rodzin korzystających</p>	<p>- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą</p>

jej skutkom oraz działań interwencyjnych.		i wychowania przedszkolnego Policja PCPR PZP placówki ochrony zdrowia	z pomocy z powodu przemocy w rodzinie	- poprawa komfortu funkcjonowania rodzin
Podjęmowanie na terenie gminy przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień oraz przestępczości i jej skutków.	2021-2023	GKRPA ZI GOPS placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja PZP NGOs	- liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądanę zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych i poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2021-2023	UG RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży

Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2021-2023	<p>światlice GOPS placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE</p> <p>UG RG placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców gminy.	2021-2023	<p>UG RG placówki ochrony zdrowia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno- edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie oraz przestępczości.	2021-2023	<p>placówki oświatowe GKRPA ZI GOPS Policja PPP</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zajęć - liczba uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości

<p>Podjęmowanie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.</p>	<p>2021-2023</p>	<p>placówki oświatowe Policja Kościół</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<p>na kwestie agresji i przemocy</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
<p>Współpraca z Policją w zakresie monitorowania i patrolowania obszarów gminy, w których mogą się kumulować zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.</p>	<p>2021-2023</p>	<p>UG RG Policja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - liczba podjętych interwencji 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
			<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród 	

Zapewnienie rodzinom, dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa na drodze poprzez realizację odpowiednich inwestycji w infrastrukturze dróg.	2021-2023	UG RG Policja	- liczba zrealizowanych inwestycji drogowych	mieszkańców - poprawa bezpieczeństwa rodzin i dzieci - podniesienie komfortu życia mieszkańców
--	-----------	---------------------	--	--

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych gminy, GKRPA, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła.	2021-2023	UG RG GOPS GKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury świątlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia NGOs Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - pobudzenie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmocnienie potencjału rodzin - poprawy efektywności
Rozwijanie i doskonalenie	2021-2023	UG	- rodzaj i liczba	-

form współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.		RG GOPS ZI GKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP	podjętych działań	wsparcia rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2021-2023	UG podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba spotkań ZI - liczba grup roboczych - liczba procedur Niebieska Karta	- przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą

Legenda

UG – Urząd Gminy
 RG – Rada Gminy
 GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
 GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
 PZP – Poradnia Zdrowia Psychicznego
 PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
 PPP – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
 ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
 PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
 NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki oświatowe, placówki kultury.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, świetlice, Kościół i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania działań określonych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 dla Gminy Ostrówek są środki finansowe poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny (budżet gminy i powiatu), a także środki finansowe z funduszy zewnętrznych w tym: rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Zebrane w ten sposób informacje zostaną wykorzystane do opracowania raportu podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość.

Sprawozdanie roczne z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny przedstawi Wójtowi Gminy Ostrówek Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do końca marca danego roku kalendarzowego, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”	7
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019	10
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019	10
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2017-2019	10
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019	11
Tabela 6. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2017-2019	11
Tabela 7. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019	12
Tabela 8. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2017-2019	12
Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2017-2019	13
Tabela 10. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	13
Tabela 11. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	14
Tabela 12. Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w latach 2017-2019	15
Tabela 13. Piecza zastępcza w gminie w latach 2017-2019	16
Tabela 14. Rodziny objęte opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	16
Tabela 15. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019	17
Tabela 16. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019	18
Tabela 17. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019	18
Tabela 18. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019	19
Tabela 19. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2019 r.	19
Tabela 20. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019	20
Tabela 21. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2017-2019	21
Tabela 22. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	21
Tabela 23. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019	22
Tabela 24. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)	23
Tabela 25. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)	23
Tabela 26. Placówki kultury w gminie w 2019 r.	23
Tabela 27. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2019 r.	24
Tabela 28. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	24
Tabela 29. Parafie rzymskokatolickie i kościoły na terenie gminy w 2019 r.	25
Tabela 30. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019	25
Tabela 31. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019	26
Tabela 32. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019	26
Tabela 33. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Ostrówek usytuowane poza gminą	27
Tabela 34. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2019/2020	32
Tabela 35. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy	33
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?	28
Wykres 2. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające?	29
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	30
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	30
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	31